

გილობავთ
კაცილის სტატუსს

შირაკი

SHIRAKI

გამოწეს 1937 ლილა
დაზოლის ხარის მართვის განათლის

№47 (10.102)

16—23 დეკემბერი 2023 წლის

ფასი: 60 თათარი

ყოველი გამოხატვის

საქართველო ევროპავირის წევრობის კანდიდატი ქვეყანა გახდა. ევროპულმა საბჭომ საქართველოსთვის კანდიდატის სტატუსის მინიჭების გადაწყვეტილება მიიღო. ამის შესახებ ევროპული საბჭოს პრეზიდენტის შარლ მიშელის მიერ სოციალურ ქსელში გავრცელებულ განცხადებაშია ნათქვამი. ამასთან, ევროპულმა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება, უკრაინასა და მოლდოვასთან განერიკინების მოლაპარაკებების გახსნის შესახებ.

„ევროპულმა საბჭომ გადაწყვეტილა უკრაინასთან და მოლდოვასთან განერიკინების შესახებ მოლაპარაკებები გახსნას. ევროპულმა საბჭომ საქართველოს კანდიდატის სტატუსი მიანიჭა. ასევე ევროკავშირი გახსნის მოლაპარაკებებს ბოსნია-ჰერცეგოვინასთან მას შემდეგ, რაც წევრობის კრიტერიუმებთან შესაბამისობის საჭირო ხარისხი იქნება მიღწეული და მოიწვა კომისია, მოამზადოს შესაბამისი ანგარიში ასეთი გადაწყვეტილების მისალებად. ეს არის იმდების ცხადი მესიჯი მათი ქვეყნებისა და ჩვენი კონტინენტისთვის“, — დაწერა შარლ მიშელმა.

ეს ნამდვილად არის ღირსეულად მოპოვებული დამსახურებული სტატუსი, რომელიც ჩვენ, ხელისუფლების ჩვენს ხალხისთვის მოიპოვა, — ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, ირაკლი ლარიაშვილმა განაცხადა. მან მოქალაქებს ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსის მოპოვება მიღლოცა.

„დღი სიამყით და სიხარულით გილოცავით ისტორიულ გადაწყვეტილებას. საქართველო გახდა ევროკავშირის წევრობის კანდიდატი ქვეყანა. გილოცავთ ყველას! მინდა თითოეულ მოქალაქეს მოგილოცოთ დღევანდელი ისტორიული დღე. ეს ნამდვილად არის ჩვენი ქვეყნისა და ხალხის გამარჯვება. ეს ნამდვილად არის ღირსეულად მოპოვებული დამსახურებული სტატუსი, რომელიც ჩვენ, ხელისუფლების ჩვენს ხალხისთვის ერთად და ჩვენი ხალხისთვის მოიპოვა. ჩვენ ვიბრძოლეთ, ჩვენ გავიმარჯვეთ!“ — განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

ევროპულმა საბჭომ საქართველოს კანდიდატის სტატუსი მიანიჭა. ამასთან, ევროპულმა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება, უკრაინასა და მოლდოვასთან განერიკინების მოლაპარაკებების გახსნის შესახებ.

„მინდა განსაკუთრებულად მივულოცო დღევანდელი ისტორიული გამარჯვება ჩვენი გუნდის თითოეულ წევრს, მთავრობის თითოეულ წევრს, ათასობით საჯარო მოხელეს, ჩვენს პარლამენტს, ჩვენს პარტიას, მართველ გუნდს, თითოეულ წევრს, ვინც თავისი ღირსეული წევრიანი შეიტანა და დღიდი ისტორიული გამარჯვების მიღენვაში, — ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი ლარიაშვილმა მთავრობის აღმინისტრუციაში გამართულ ბრიფინგზე განაცხადა.

მთავრობის მეთაურის თქმით, 14 დეკემბერი ჩაინტერება როგორც ისტორიული თარიღი. „მინდა მივულოცო ყველას. მინდა უკრაინას დღე და ეს გამარჯვება და ეს წარმატება. ჩვენ 2012 წლიდან მოყოლებული, ჩვენმა გუნდმა, ჩვენმა პოლი-

ტიკურმა გუნდმა მიაღწია მაქსიმუმს და დღევანდელი დღე შეიძლება ითქვას არის ერთგვარი დაგვირგვინება ჩვენი წარმატებული მმართველობისა.

მე მხვდლ ნილად პატივი, რომ ჩვენი ქვეყნის სახელით და ჩვენი გუნდის სახელით ხელი მომენტრა ჯერ ასოცირების შეთანხმებაზე, შემდეგ ჩემი მმართველობის პირველი პრემიერობის დროს ჩვენ წარმატებით დავასრულეთ უვიზზე რეენიმთან დაკავშირებული მოლაპარაკები, შარშან უკვე მე მეონდა პატივი, რომ უკვე ოფიციალურად ჩვენი ქვეყნის სახელით შემეტანა განაცხადი ევროკავშირის წევრობაზე. შარშან მივიღეთ ევროპული პერსექტივა, რითაც დამტკიცდა, რომ ჩვენი ქვეყნა გახდება ევროპული ოჯახის წევრი და დღის უკვე 14 დეკემბერი ჩაინტერება როგორც ისტორიული თარიღი. საქართველო დღევანდინ არის ევროპული სახელმწიფო, ევროპული ქვეყანა. საქართველო არის ევროკავშირის კანდიდატი ქვეყანა. ასე რომ, ეს გამარჯვება გეკუთვნით თქვენ, ძვირფას მოქალაქენი, ეს არის ჩვენი მეონის, ჩვენი პრძოლის შედეგი და კიდევ ერთხელ მე მინდა მადლობა უფოსერა ყელა იმ ადამიანს, ვინც ამ ისტორიული გამარჯვების საქმეში თითოეული აგური დაღი და ეს გამარჯვება მოუტანა ჩვენს ხალხს. დიდი მადლობა. ლმერთი იყოს ჩვენი მფარველი“, — განაცხადა ირაკლი ლარიაშვილმა.

რა დღევანდა გადახდავილების მიღებაშე გრიფილა?

ბრიფების 14 დეკემბერს დაწყი ევროპული საბჭოს სამიტი სადაც ლიდერები განიხილავდნენ ევროკავშირის გაფართოების პოლიტიკას, სტაბილიზაციისა და ასოცირების პროცესი შემდგომ ნაბიჯებს. ასევე, უკრაინის წინააღმდეგ რუსეთის აგრძელები მომის საეთხებს, უკრაინისა და მის ხალხისაში გამართულ ბრიფინგზე განაცხადა.

მთავრობის მეთაურის თქმით, 14 დეკემბერი ჩაინტერება როგორც ისტორიული თარიღი.

„მინდა მივულოცო ყველას. მინდა მივულოცო ეს დღე ჩვენი პარტიის დამფუძნებელს, ბატონ ბიძინა ივანიშვილს, რომლის მმართველობამაც მოიტანა სწორედ დღევანდელი დღე და ეს გამარჯვება და ეს წარმატება. ჩვენ 2012 წლიდან მოყოლებული, ჩვენმა გუნდმა, ჩვენმა პოლი-

რაკების დაწყებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილების მიღების მოლოდნი „უსაფუძღლოა - პოლიტიკური და ტექნიკური მომზადების დღეს არსებული დონის გათვალისწინებით“.

14 დეკემბერს, ევროკავშირის სამიტის წინ, უნგრეთის პრემიერ მინისტრმა ვიქტორ არმანდა და უნგრეთის მინისტრმა განევრიანების თაობაზე, კიევისთვის, რომელიც თავს რუსეთის სრულმასშტაბიანი თავდასმისგან თითქმი რომ წელია იცავს, ევროპული მხარდაჭერა ახლა კრიტიკულად მნიშვნელოვანია.

ვრიანებაზე მოლაპარაკების დაწყებას ბლოგის 27 ქვეყნიდან, უნგრეთის გარდა, ყველა მხარე უფროდა. თუმცა, საბოლოო გადაწყვეტილებისთვის აბსოლუტური თანხმობა იყო საჭირო და პუდაპეშტს ვეტოს უფლება ჰქონდა.

„უნგრელები... წნების გამო თავს არ დახრიანს“, — თქვა ბრიუსელში ევროკავშირის სამიტზე ჩასულმა ორბანმა. „არსებობს წინააღმრბები, რომლებიც არ შესრულებულია. საბჭო იმ პოზიციაში არ არის, რომ გადაწყვეტილება მიღლოს“ - განაცხადა უნგრეთის პრემიერ-მინისტრმა. „ჩვენ გაგვაჩინი პოზიცია და მას დავიცავთ“ - დასძინა ორბანმა.

ორბანი ასევე ბლოკავს უკრაინისთვის 50 მილიარდი ევროს (54 მილიარდი დოლარის) ფინანსური დახმარების მიწოდებას. თუმცა, ასევე მიანიშნებს, რომ ამ მინდა მადლობა უფოსერა ყელა იმ ადამიანს, ვინც ამ ისტორიული გამარჯვების საქმეში თითოეული აგური დაღი და ეს გამარჯვება მოუტანა ჩვენს ხალხს. დიდი მადლობა. ლმერთი იყოს ჩვენი მფარველი“, — განაცხადა ირაკლი ლარიაშვილმა.

უკრაინის დასავლეული დახმარება შეერთებული შტატებიდანაც შეუერთებული ბუნების აღმართვის განხორციელება. კანონის ფილის გამორიცხული არ არის.

ევროკავშირის პოლიტიკის ექსპერტების დიდი ნაწილის შეფასებით, ორბანის ერთ-ერთი მიზანი იყო ევროკავშირის დაფინანსების აღდგენა, რომელიც შეერებულია წლების განმავლობაში ადამიანის უფლებებსა და კანონის უზენაესობაში არსებული დარღვევების გამო. ბუდაპეშტისთვის გაყიდული ფინანსული მოცულობა ევროკავშირის ფინანსული ბუნებებში ჯამში 22 მილიარდი ევროს. ევროკავშირმა ორბანს არც ეს მოთხოვნა დაუემაყოფილა, რადგან ჩათვალა, რომ მისი ულტიმატუმის მიღება არ იქნებოდა ორბანის დადგებითი გადაწყვეტილების გარანტი.

(დასასრული გვერდი 4)

გამოიღეთ გაზეთი »შირაკი» მეორე 20 ლარად

2024 წლის ბიუჯეტის პროექტი საჯაროდ განიხილავს

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის საკურებულოს სხდომათა დარბაზში 2024 წლის ბიუჯეტის პროექტის საჯარო განხილვა გაიმართა, რომელსაც საკურებულოს თავმჯდომარე ნუჯ ზარ პაპაშვილი უძღვებოდა. მან დამსწრე საზოგადოებას დეტალურად გააცნო 2024 წლის ადგილობრივი ბიუჯეტის ზოგადი პარამეტრები-საშემოსავლო და ხარჯვითი ნაწილი და აღნიშნა, რომ დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მთავარი ფინანსური დოკუმენტი ამჯერადაც მიმართულია მოსახლეობის კეთილდღეობისკენ და ის სოციალურად ორიენტირებულია. კვლავ გაგრძელდება მრავალი ინფრასტრუქტურული პროექტი, რომელიც დედოფლისწყაროს მეტად მიმზიდველს გახდის როგორც ადგილობრივი მცხოვრებლებისთვის, ასევე უცხოელი ტურისტებისთვის.

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მერმა ნიკოლოზ ჯანიშვილმა ადგილობრივი ხელისუფლების ახალი ინიციატივა გააცნო დამსწრე საზოგადოებას, რომელიც მუნიცი-

პალური ტრანსპორტის ამოქმედებას სოფლის-სამრეკლოსა და ხორნაბუჟება. „ავტობუსები იმოძრავებენ კონკურეტული მარშრუტით და ისინი მომავალში სხვა სოფლებთან დამაკავშირებელი ტრანსპორტის დანიშვნაც

დედოფლისწყაროს მერია საუკათხეო პრაქტიკისთვის დაჯილდოვა

საქართველოს ადგილობრივ თვითმმართველობათა ეროვნულმა ასოციაციამ (ათე), რიგით მეექვე ეროვნული კონფერენცია გამართა და საუკეთესო პრაქტიკის პროგრამის (BPP) კონკურსში გამარჯვებული 12 მუნიციპალიტეტი დაჯილდოვა, რომელთა შორის დედოფლისწყარო მოხვდა. სპეციალური პრიზები და სიგელები, ამბროლაურის, ბათუმის, ზუგდიდის, ლაგოდეხის, ონის, სენაკის, ფოთისა და ქუთაისის ასევე, დედოფლისწყაროს, დმანისისა და ოზურგეთის მუნიციპალიტეტების პირველ პირებს გადაეცათ. ევროსაბჭოს პრაქტიკის ფარგლებში, ადამიანის უფლებების დაცვის მიმართულებით, თვითმმართველ ერთეულებში დანერგილი პროგრამებისთვის დაჯილდოვნება - დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტები. ჯილდო დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტების მერს, ნიკოლოზ ჯანიშვილს გადაეცა, რომელმაც დარბაზს სიტყვით მიმართა.

გამარჯვებული მუნიციპალიტეტი საუკეთესო პრაქტიკის კონკურსის მმართველმა კომიტეტმა, საჯარო და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებითა და შესაბამისი დარგის ექსპერტებით დაკამპლექტებული შეფასების კომისიის რეკომენდაციის გათვალისწინებით გამოავლინა.

აღსანიშნავა, რომ ლონისძიება, ევროკავშირის (EU) და გაერთიანების პროგრამის (UNDP) ინიციატივა „მერები ეკონომიკური ზრდისთვის“ (M4EG), დანის მთავრობის, ასევე აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა (USAID) და გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ), მხარდაჭერით მოეწყო.

დაჯილდოების ცერემონიამდე, დამ-

სწრე საზოგადოებას მისასალმებელი სიტყვით მიმართეს, საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრის მოადგილე, მზია გორგობიანმა, დანის ელჩმა საქართველოში, ენ ტოფტ სორენსენმა და ევროკავშირის წარმომადგენლების თანამშრომლობის ოფიციალის სელმანის მოადგილემ, კატალინ გერმანმანმა, ასევე საერთაშორისო განვითარების პროექტის მიმართულებით. ასევე ალინოშა, რომ ასოციაცია, სტიმულს აძლევს თვითმმართველ ერთეულებს ყოველ წელს უზრუნველყონ უკეთესი სერვისები.

ფართომასშტაბიანი კონფერენცია, რამდენიმე სესიად დაიყო, სადაც დამსწრე საზოგადოებას საშუალება ჰქონდა დეტალურად გასცნობოდა ათეას პროექტს, „პარტიიორობა ადგილოვანებზე საჯარო მმართველობის რეფორმისთვის საქართველოში“. USAID-ის ადგილობრივი თვითმმართველის პროგრამის ექსპერტმა, შოთა მურალულიამ, პრეზენტაციის საზით კვლევა წარმოადგინა, რომელიც მუნიციპალიტეტებში ადგი-

იგებმება. საქართველოს მთავრობა მუშაობს კანონზე, რომელიც დაარეგულირებს სატრანსპორტო სისტემას, ის გარებულ ჩარჩოში მოექცევა და ასეთი უკონტროლო აღარ იქნება-დანეც-ბული სატრანსპორტო სამუალებების ტექნიკური გამართულობიდან, დამთავრებული მძლოლების კომპეტენციითა თუ ტრანსპორტის მოძრაობის განვითარებით, რომელიც მოსახლეობის კეთილდღეობასა და უსაფრთხოებაზე იქნება მორგებული“.

მუნიციპალიტეტის მთავარი ფინანსური დოკუმენტის განხილვას მუნიციპალიტეტის მერი ნიკოლოზ ჯანიშვილი, მერიის სტრუქტურული ერთეულების და ა(ა)იპ-ების წარმომადგენლები, ასევე დაინტერესებული პირები ესწრებოდნენ.

დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის 2024 წლის ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცებას საკურებულო კენჭი, 20 დეკემბრის სხდომაზე უყრის.

ინგა შირაკის განვითარების სამინისტრო

სპოლიტიკა პოლიტიკური განიარებელი

ქალაქ დედოფლისწყაროს №2 და
სოფელ ქვემო ქედის საჯარო სკოლე-
ბმა აკტორიზაცია წარმატებით გაი-
რეს. მანამდე კი ეს სტატუსი ყველაზე
აღრე გამარჯვების საჯარო სკოლამ
მოიპოვა, რადგან პროცესი თავდაპირ-
ველად სწორედ ამ სკოლიდან დაიწყო.
აკტორიზაცია სკოლებს ნ წლიანი ვა-
ლით ენიჭება და სამინისტროს ცნობით,
2026—27 სასწავლო წლის დაწყებამდე
ყველა საჯარო სკოლამ ამ გზით უნდა
მოიპოვოს საქმიანობის გაგრძელე-
ბის უფლება. სკოლებმა კიდევ ერ-
თხელ უნდა დაამტკიცონ, რომ მათთან
სწავლისთვის შესაბამისი პირობები და
ადამიანური რესურსი არსებობს. ფას-
დება როგორც ინფრასტრუქტურა, ისე
ჰედაგოგთა კვალიფიკაცია.

დედოფლისწყაროს სამ საჯარო სკოლაში, სადაც ავტორიზაციის პროცესი მიმდინარეობდა, ნლევანდელი საზაფხულო არდადეგბის პერიოდიც დატვირთული იყო. სკოლების დორქეცია, კათედრები და პედაგოგები რეკომენდაციების შესასრულებლად ყველაფერს აკეთებდნენ. რა პროცესი გაიარა თითოეულმა სკოლამ და როგორია დადებითი შედეგით მიღებული ემოცია, ამის გასარკვევად გაზეთი „შირაქი“ ავტორიზებული სკოლების ნარჩომადგენლებს გაესაუბრა. მათი თქმით, საქამაოდ შრომატებადი პერიოდი გაიარეს.

მომდევნო ექსი წლის მანძილზე უპა-
სუხებს ავტორიზაციის ახალი სტანდარ-
ტის ყველა მოთხოვნას, რაც აისახება
მოსწავლეთა მიღწევებზე“.

ვადი ალმოჩნდა, რადგან ამ მიმართულებით არავითარი გამოცდილება არ გვქონდა. ვითარებას ისიც არიაულებდა, რომ სტანდარტების შესაბამისი დოკუ-

ქ. დედოფლისწყაროს №2 სკოლა

ჯერ კიდევ 2022 წლის გაზაფხულზე ყველა სკოლამ მივიღეთ თვითშეფასების კითხვარი. საკმაოდ მოცულობითი და შრომატევადი იყო ოთხი სტანდარტის დეტალების გაცნობა-გაზრდა და კომპეტენტური უკუკავშირი. დაახლოებით ერთი წლის შემდეგ მაცნობეს, რომ ქვემ ქვედის საჯარო სკოლა სხვებთან ერთად ჩართული იყო ავტორიზაციის დაწყების პროცესში. სიმართლე გითხრათ, იმ ეტაპზე ჩვენი სკოლის მზაობა არასათანადოდ მიმართდა. მაშინ სკოლის მწირი ინფრასტრუქტურით, ახალი სკოლის მოდელის გაუცხოებით და სხვა ობიექტური თუ სუბიექტური მიზეზებით, ავტორიზაციის მოპოვება შორეულ ოცნებად მესახებოდა. ყველაფრის მიუხედავად, ჩვენ, მოელი სკოლის პედოლოექტივი, წარმოუდგენელი ენთუზიაზმით შევუდექით ურთულეს საქმეს. განათლების სამინისტროს, მასწავლებლთა სახლის და ხარისხის მართვის ცენტრის დამბარებით მოელი ზაფხულის განმავლობაში ავტორიზაციის ოთხივე სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, ონლაინ ტრენინგები გავიარეთ. შევიმუშავეთ პირველი სტანდარტით გათვალისწინებული სკოლის ფილოსოფია: მისია, ხედვა, ღირებულებები, სტრატეგიული გეგმა და ა.შ. მასწავლებლებმა მაქსიმალური მონიტორინგით იმუშავეს საგნობრივ კურიკულუმებზე, რაც ძალიზე შრომატევ-

ქვემო ქედის სკოლა

მენტები საკმაოდ მოცულობითი იყო და
თანაც უკუკავშირის ვადები - მყაცრად
რეგლამენტირებული. ასე იყო, თუ ისე,
16-17 ოქტომბერს სკოლაში გვესტურა
ექსპერტთა ჯგუფი (ქალბატონი ირმა
სმელინის ხელმძღვანელობით) და დე-
ფოლისნებაროს საგანმანათლებლო
რესურსცენტრის ხელმძღვანელი მაკა
ჯანაშვილი. ისინი ორი დღის განმავლო-
ბაში ადგილზე სწავლობდნენ ჩევნი სას-
კოლო ცხოვრების ყოველ დეტალს. მათ
შეკრიბეს ვიდეო, აუდიო თუ სხვა საჭი-
რო მატერიალური რესურსი. გარკვეუ-
ლი პერიოდის შემდეგ მივიღეთ დასკვნა,
სადაც მითითებული გვქონდა ხარვე-
ზები და რჩევები. ხარვეზების დიდი
ნილი ინტრასტრუქტურასა და სახანძრო

უსაფრთხოებას ეხებოდა. ზოგიერთი მათგანი უკვე გამოვასწორეთ. ის, რაც ჩვენს შესაძლებლობებს აღმატება, დროში გავწერეთ და ეტაპობრივად უნდა განვახორციელოთ. ამჯერად კი მოპოვებულმა სტატუსმა ჩვენი სკოლის სასკოლო საზოგადოებას თავდაჯვრებულობა, მაღალი მოტივაცია და წინსვლაზე ორიენტაცია განუმტკიცა. ჩვენი სკოლის ავტორიზაციის სტატუსი უდაოდასტურია იმისა, რომ ამ ქვეყანად შეუძლებელი არაფრითა, თუკი ერთობა, გუნდურობა, თანადგომა და კეთილი ნებაც იქნება. თავად შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ჩვენი პედაგოგიური კოლეგტივის წარმატების საიდუმლო სწორედ თანადგომასა და ერთობაშია. მადლობას ვუხდი გაზეთ „შირაქის“ რედაქციას, რომ მომეცა შესაძლებლობა, ჩვენი სიხარულის გაზიარებისთვის ყველას მადლობა გადავუხადო.

მჯერა, რომ ჩვენი მუნიციპალიტეტის
ავტორიზებული სკოლების რიცხვი სულ
მაღლ მაქსიმუმს მიაღწევს და ამ კედლე-
ბში აღზრდილი ახალგაზრ-
დები ლირსულ სიტყვას
იტყვიან ჩვენი ქვეყნის აღმ-
შენებლობის საქმეში“.

0401 0105000000000000

„არა ბულონეს!“

ნათია პორიაშვილი (პედაგოგი):
ავჭვებმა ძალიან იაქტიურეს, კმაყოფილი
ვარ. სხვადასხვა აქტივობები გვენო-
ბა, ვიდეოფილობები მოვიძე, ერთად ვუ-
ერეთ, ბავშვებმა ანალიზი გააკეთეს,
სიმღლაციური სცენები
გაითამაშეს, დასკვნები
გამოიტანეს და კიდევ
ერთხელ დარწმუნდნენ,
რომ ტოლერანტულები
უნდა იყვნენ. ეს კლასი
ისეთ ასაკშია, ვიზიქრობ
, მათთვის აქტუალუ-
რია ეს საკითხი. მათ
თანატოლები თითქოს
გახშირდა ზედმეტსახე-
ლების დაძახება, წამორ-
ტყმა და არასასიამოვნო
ჟესტები. მინდოდა მძო-
ბლებიც დასწრებოდნენ
და საჯარო თვალით

კი ბათაც ხალლად
დაინახეს პრობლემა
და ყველა ერთად დავაფიქრეთ მათი აღ-
მოწევობის გზებზე. მშობლების ნანილს
უჭირს მასნავლებელთან კომუნიკაციაც,
ასე რომ საჭიროა მშობლებთან მუშაო-
ბაც. ზოგადად, ასეთი აქტივობები ხში-
რად გვაქვს, ნლის დასაწყისში გვემის
მიხედვით ვატარებთ და ვკლილობთ, აქ-
ტუალური საკონტრი შეავაზნიოთ“.

ტურქეთის აკადემიური უცხოურისთვის .

„მოსწავლეები ადამიანის უფლებათა
დაცვის დღესთან დაკავშირებით“ –
(კონფერენცია) კონკურსის შედეგებით
წარმატებას მიაღწიეს მე-8 კლასის
მოსწავლეებმა ლუკა ნაროზაულმა და
ელისაბედ გიგაურმა (მიექალაქეობის
მასწავლებელი: ნონა ტოყალიკიშვილი),
მათ გადაეცათ სერტიფიკატები და
სამახსოვრო საჩუქრები, ასევე 10,11
და 12 იანვარს სრულიად უფასოდ
მიიღენ მონაცილეობას ზამთრის
მოსწავლეთა ბანაკში.

0401 მარტივოფლიშვილი

აგრესიული სამყარო და ჩვენ

ცხოვრებაში ერთხელ მაინც გქონით ალბათ განცდა, რომ უმიზეზოდ, აგრესიულ ხასიათზე ხართ, მაგრამ არ იცით საიდან მოდის ეს განცდა. უმიზეზოდ არაფერო ხდება, ეს ის დამაზრეველი, დაგროვილი უარყოფითი ენერგია, რომელმაც შეიძლება ფატალურ შედეგამდე მიიყვანოს პიროვნება, ან მის ირგვლივ მყოფი ადამიანები.

რას ვგულისხმობთ, როდესაც ვამბობთ: „აგრესიული ქცევა?“ „აგრესის გამოვლენა?“ „აგრესიული ადამიანი?“ როგორი ქმედება მიწნევა აგრესიულად და სად გადის ზღვარი აგრესისას და ქცევის გამართლებულ მოდელს შორის?

აგრესია ლათინური სიტყვაა და თავდასხმას ნიშნავს. ფსიქოლოგიაში ტერმინი „აგრესია“ განიმარტება როგორც სხვისთვის ზიანის მიყენებისკენ განზრახ მიმართული ქცევა. სპეციალისტები ერთმანეთისაგან განასხავებენ ბრაზის ემოციას და აგრესიას. ადამიანი შესაძლოა გაბრაზდეს, მაგრამ ამ ემოციის შესაბამისად არ მოიქცეს. როგორც იტყვიან, „ემოციას არ აჰყევს“, და პირიქით — შესაძლოა, სულაც არ ბრაზობდეს, მაგრამ სხვას მაინც მიაყენოს ზიანი. აგრესიული ქცევისა და ბრაზის ემოციის გასამიჯნავად გადამწყვეტი ფაქტორია ნიანსარ განზრახვის ცნება. თუ ადამიანმა ვინმეს ნიანსარი განზრახვის გარეშე, შემთხვევით, გაუფრთხილებობით, უნებურად მიაყენა ზიანი ტკივილი, ეს აგრესიად არ განიხილება, ყველა დანარჩენი შემთხვევა კი კვალიფიცირდება როგორც აგრესიული. აუცილებლად უნდა ითქვას ისიც, რომ აგრესიული ქცევა განსხვავდება ქცევისგან, რომელიც საკუთარი სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების, უფლების დაცვას ისახავს მიზნად.

გადაეხედოთ კაცობრიობის ისტორიას, რაც ამავე დროს ცივილიზაციის განვითარების ისტორიას ნარმოადგენს. დავინახავთ, რომ ის მუდმივი იმებისა და ნიანაღმდეგობების ისტორიას ნარმოადგენს, სადაც ადამიანთა ერთი ჯგუფი დაუნდობლად ანადგურებდა ადამიანთა მეორე ჯგუფს. მართალია ომებს შორის იყო შეინდობანი ცხოვრების წლები, იქმნებოდა ცივილიზაციის შედევრები. მაგრამ, მაუხედავად ასეთი ბედნიერი წუთებისა, საბოლოოდ, ადამიანები საკმარის აგრესიულად გამოიყენებიან. მიუთითებდნ, რომ, ცხოველთა სამყაროში ადამიანები — განვითარების უმაღლეს დონეზე მყოფი ცხოველები — განსაკუთრებით გამოირჩევიან თავიანთი აგრესიულობით. თთების არც ერთი სახეობა, იშვიათი გამონაკვლის გარდა, ასე თანმიმდევრულად არ ხოცავს თავისივე მოდგმის არსებას, როგორც ამას ადამიანი აკეთებს. სწორედ ამიტომ, გასაგებია ის დიდი ინტერესი რომელსაც მეცნიერები აგრესიის ფენომენის მიმართ იჩენენ. განსაკუთრებულია ამ საკითხისადმი სოციალური ფსიქოლოგიის ინტერესი.

არსებობს თეორიები, რომელიც ძალადობას განიხილავს როგორც ერთგვარ თანდაყოლილ ინსტინქტს, რომელიც ადამიანს, სხვა ცოცხალი როგორიზმების მსგავსად, ჩინაღმდეგობათა დაძლევის, თავდაცვისა და თვითგადარჩენის დროს უაქტიურდება.

ძალადობის გამომწვევი ერთ-ერთი ფა-

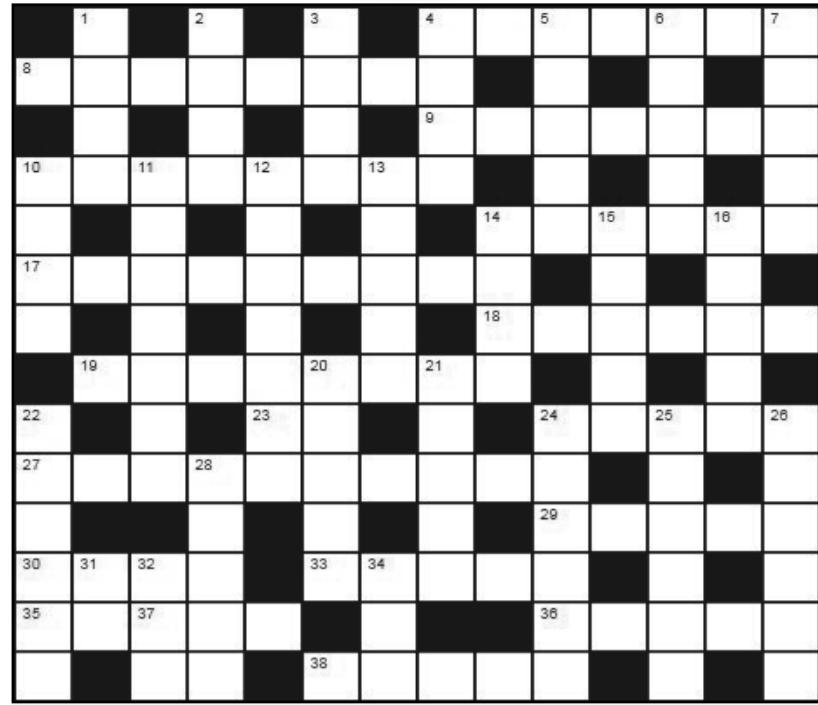
ქტორია მძიმე სოციალური ვითარება: პრობლემები დასაქმების ბაზარზე, ახალგაზრდების ფინანსური დამოუკიდებლობის დაბალი ხარისხი, ბავშვების სახლის გარეთ სათამაშო სივრცის ნაცენტობა, საოჯახო საქმებში ქალის ტრადიციული როლის დომინირება. აგრესია და ძალადობის სიჭარე თანამედროვე საზოგადოების გამოწვევად იქცა.

ადამიანის ტენიში არის ნერვული უჯრედები, რომელიც გამოიმუშავებენ ბედნიერების ჰიორმობას. არის აგრეთვე ნერვული უჯრედები, რომელიც გამოიმუშავებენ სტრესის ჰიორმობას. ამ ჰიორმობის თანაფარდობა ერთი შევიდთანაა. ერთ სტრესის გამომამუშავებელ უჯრედზე შევიდი ბედნიერების გამომამუშავებელი უჯრედი მოდის. ესევიგი ნორმალურ ფაზოლოგიური პროცესების დროს სტრესი არის მასტიმული ბედნიერებელი იმისა, რომ აქტიურად დაიყიდოს ორგანიზმის ბედნიერების ჰიორმობის გამომუშავებება. მაგალითად: ადამიანს ძალი გამოკიდა, მას უმაღლ ჩაერთო რეზერვში არსებული შესაძლებელობები, გადახტა ძალიან მაღლ ღობეს და უხარი, რომ ცოკოხალ დარჩა. ეს სიხარული სოველთვის შვიდჯერ უნდა აღემატებოდეს სტრესს. ამიტომ, რომ არ დაგროვდეს ორგანიზმში დაბაბულობა და აგრესია, ერთ უარყოფით ემოციაზე, აუცილებელია შვიდი დადებითი ემოცია. ამიტომ, თუ სტრესის მერე ადამიანს არ შეუძლია დადებითი ემოციების მოგროვება, ის ცდილობს ეს სიცარიელე შეავსოს დალევით, მონევით, ნარკოტიკებით და სხვა, რომელიც რაღაც ეტაზზე კი გამოიწვევს ამაღლებულ განწყობას, მაგრამ არა დოდი ხნით და საბოლოო ჯამში იწყება რეგრესი.

რა უნდა გავაკეთოთ? როგორ უნდა ვიცხოვოთ თანამედროვე აგრესიულ სამყაროში? ალბათ გაგეციზებათ, მაგრამ უნდა ვიცხოვოთ ისე, თითქოც მოგვედრით საგიურეთში. მაგალითად: როდესაც ნორმალური ადამიანი სვედება საგიურეთში, მას გაცნობიერებული აქვს სად არის და რაც არ უნდა უთხრან იქ მყოფმა პაციენტებმა არ სწყინს, ყველაფერს წყნარად და შშვიდად უყურეს. ასევე ჩვენს აგრესიულ საყმაროში. იმიტომ, რომ ყოველგვარი გადაჭაბების გარეშე შეიძლება ითქვას, რომ მსოფლიო ჭვეულინ იშლება, და როდესაც ადამიანი მიხვდება, რომ მსოფლიო ერთი დიდი საგიურეთია, მაშინ უფრო ადგილი გახდება. ფსიქიატრიაში არის ასეთი მცნება, „ინდუციური ფსიქოზი“, ის, რაც თქვენ ასე ძალიან გაღიზიანებთ, საბოლოოდ თქვენზეც გადმოგა და თქვენც ასეთივე გახდებით. ამიტომ არაფერი მიიტანოთ გულთან ახლოს, იუმორით შეხედეთ ცხოვრებას და გახსოვდეთ, იცხოვრეთ ისე, თითქოს საგიურეთში ცხოვრობთ.

მოამზადა
სათუნა განაშილება

კოსკორდი

შველად 1. რომელი ლოთონისგან იყო დამზადებული ჯარისკაცები ანდერსენის ზღაპარში 2. სრუტე პა-და... 3. ოპერა, რომელიც ჯუზეპე ვერდიმ სუეცის არხის გახსნასათან დაკაშირებით დაწერა 4. რა ნაგებობაა სანურნცისკოში „ოქროს კარიბჭე“ 5. სამხრეთ აფრიკის რეპუბლიკის ფულის ერთეული 6. ქედი, რომელიც გადის ევროპასა და აზას შორის ნარმოსახვითი საზღვარი 7. ზამბანი 10. ყავის ჯოში 11. ხმელეთის ყველაზე სწრაფი ცხოველი 12. ბალახი, რომლისგანაც შავარს იღებები 13. თვითნასვლი მხატვრობა 14. აშშ-ში: კონსტიტუციური აქტი 15. ბოსტონული, რომელიც მკახა დაფორმარებაში საჭმლად ვარგისია 16. გიორგი სააკაძის მშობლიური სოფელი 20. ოჯახური კერის მფარველი ქალმერთი რომაულ მითში 21. ბრინჯაო 22. თვალის თეთრი გარს 24. ოპტიკური მოვლენა უდანოში 25. ინერტული აირი 26. ფარული დაცინვა 28. დასვლეთ საქართველოს მთავარი წყალშემკრები მდინარე 31. ტურ ჰერიერდალის პაპორესის გემი 32. ალ პაჩინო ფილმში „ტრეისი“ 34. მარკ ტევენი — ... სოიერის თავგადასავალი“

თარაზულად 4. სპილოს ნაგრძელებული ცხვირი 8. ამერიკელი ფერმერები რის ბურთულებს მარხავდნენ მინში სინოტივის დასადგენად 9. გემი, რომლითაც კაპიტან გრანტს ექებდნენ 37 პარალელის გასწვრივ 10. ზღვაოსანი, რომელიც წყნარი ადამიანის დაგადასახულის ნაგრძელებული ცეკვის ტელოცნებული მეცნიერი, ჰელოცენტრული სისტემის ფუძემდებული 18. ყვავილი, რომელიც ძველ ეგვიპტეში სინმინდის სიმბოლოდ აღიქმებოდა 19. ქალაქი კრასნოდარის მხარეში; 23. ალტერეგორი სახვა 24. მომღერალი ... მატიე 27. მუხლის თავის პატარა მრგვალი ძვალი 29. გამოგონება, რომელსაც ერთმანეთს პოპოვი და მარკონი ეცილებოდნენ 30. ჭრილი ბანიანი სახლის ჭრში 33. ჰენრების ბელადი 35. მდინარე, რომელსაც გერმანიის „სანარეცე ვედროს უნოდებენ 36. საექტაკლი „კავკასიური ცარცის წრე“, მთხოველი ... ლოლაშვილი 37. „ლვინომ ხე ... გახეთქა და კაცი ვერა“ 38. მდინარე შორეულ აღმოსავლეთში.

ამონსენი სუროკა

	7	9	2		6	4	3		7
5	1	7	9					1	
6	9	1	7	2	4	9	8	6	
3	4	8	7	5	9		3	2	
9				3		4			
6	4	1	7	5	2	1	5	7	3
8	1	7	2		4	2	8	3	4
4	7	3			5	2			

